

Kommentar. På grundlag af en eneste tvivlsom sætning i bogen *Amerikanske Billeder* får Weekendavisen et utal af danske medier til at gå i selvsving om »Jacob Holdts snyderi«.

Weekendavisens Jan Stage-metoder

AF JACOB HOLDT

Weekendavisen anklager mig for at bruge Jan Stage-metoder, men jeg vil mene, at I selv bruger sådanne i interviewet med mig 14. august i et forsøg på at stemple *Amerikanske Billeder*, hvis lysbilledshow har været mit arbejde gennem det meste af mit liv.

En blogger fra den yderste højrefløj har moret sig med ved hjælp af nutidens internet at finde huller i mine historier i *Amerikanske Billeder*, og jeg har moret mig med at svare ham igen. Jeg ved jo, at de passer, og at ingen i USA nogensinde har fundet huller, skønt jeg gennem 30 år har vist mine shows i hver en flække, hvor de beskrevne personer ofte selv var til stede til foredragene, og iverigt selv har bakket mig op og solgt mine bøger gennem alle årene. Hvor let ville det ikke være for en lokal sagfører at foreslå mine fattige fotografiske ofre at tjene en masse penge på at sagsøge mig for bagvaskelse – særligt når disse vidste, at pengene, jeg tjente på dem, gik til Afrika og ikke til dem selv. Som »den længst kørende foredragsholder nogensinde i USA's universitetssystem« (som medierne hyppigt skrev) er sikkert ingen blevet så grundigt analyseret særligt på eliteuniversiteter som Harvard og Yale, hvor både min bog og foredragene ofte var obligatoriske for eleverne såvel som i landsdækkende medier som New York Times.

Så jeg fortsatte med at bruge bloggeren som min »research assistent« fordi jeg arbejder på mine erindringer og opdagede, hvor dygtig han er til at finde alt det frem, jeg selv har glemt. Derfor har jeg også inviteret ham med mig til USA, så han selv kan udspørge bogens hovedpersoner.

SÅ får jeg en opringning fra Weekendavisen om at lave »et interview om bloggerens anklager mod dig i *Amerikanske Billeder*«. Fint, siger jeg, der er vel næppe nye spørgsmål, jeg ikke allerede har besvaret på ekstremstens blog. Jeg troede, det drejede sig om det afviste kronikforslag som bloggeren havde sendt til »kulturmarxisterne på Information«.

Jeg inviterede journalisten op i sommerhuset og brugte tiden til at lave en god middag for ham. Men inden han overhovedet havde kastet sig over måltidet, begyndte han en byge af spørgsmål, der lød som en trommeild under beskydning – tjå, hvad ved jeg? – for det var den beskydning han nu beskyldte mig for ikke selv at have hørt i Wounded Knee.

»Hvad for noget, skulle vi ikke snakke om alt det, jeg skriver om i *Amerikanske Billeder*?« spurgte jeg forvirret. Nej, han ville høre om det, jeg skrev i tiden før *Amerikanske Billeder*, som bloggeren havde fundet fejl i. Havde jeg vidst, at han ville spørge ind til noget, som IKKE havde med *Amerikanske Billeder* at gøre, ville jeg selvfølgelig have læst de artikler forinden. Min sommerhusgæst fra Esbjerg folte sig så ubehagelig til mode over hans aggressive spørgsmål, at hun hurtigt gik fra bordet. Hvor forvirret jeg var, fremgik af interviewet i Weekendavisen. Jeg huskede tydeligvis ikke, hvad jeg havde lavet 42 år tidligere fra en ubehagelig oplevelse, som jeg lykkeligt havde fortrængt. Og huskede uden forberedelsestid intet om, hvad jeg havde skrevet om det siden. Så under det intense krydsforhør indrømmede jeg tøvende alt, hvad journalisten beskyldte mig for. Han vidste åbenlyst bedre end jeg, når han igen og igen angreb mig for sætning

Der var indianere, der skød, da Jacob Holdt besøgte området i nærheden af Wounded Knee i 1973. FOTO: JACOB HOLDT.

»Bortset fra en diskutabel sætning om »kuglerne der fløj over os,« som jeg har nok af billeder af skydende indianere til at illustrere en vis sandhed i, falder hele forsøget på at mistænkeliggøre *Amerikanske Billeder* som »opdigtet« til jorden.«

gen, at »vi lå i skyttegrave i ugevis« som stammede fra en sætning på Facebook.

Først næste dag fik jeg tid til at læse bogens kapitel igennem og åndede lettet op og skyndte mig at skrive til journalisten: »Hvert et ord (i Am. Billeder) kan jeg stå ved. Også det du slog ned på om 'at ligge i skyttegrave i sne og slud i ugevis'«.

Bortset fra en diskutabel sætning om »kuglerne der fløj over os,« som jeg har nok af billeder af skydende indianere til at illustrere en vis sandhed i, falder hele forsøget på at mistænkeliggøre *Amerikanske Billeder* som »opdigtet« til jorden. Alligevel bliver den voldsomme anklage mod *Amerikanske Billeder* på grundlag af en eneste sætning i hele bogen stående hos læseren og viderebringes kritikløst af hele dagspressen. Dermed er det Weekendavisen, der selv bruger Jan Stage-metoden, sådan som journalisten definerede den i vores samtale: »Jan Stage mente, det var i orden, hvis han havde hørt, at der lå lig et sted et par dage for at skrive om det, som om han selv havde oplevet det.« Weekendavisen mener, at på grundlag af en overdreven artikel, jeg skrev i Kristeligt Dagblad i 1973, er det i orden at postulere, at så er *Amerikanske Billeder*, som jeg skrev fire år efter, lige så

overdrevet ved, at jeg også der brugte Jan Stage-metoder.

ARTIKLEN i Kristeligt Dagblad, skrevet lige efter Wounded Knee-opstanden, har jeg for længst undskyldt som noget mismask. Det undrede mig, at jeg ulæst lagde den på nettet i 1996. Men jeg har på godt og ondt altid gjort mit liv til en åben bog, hvorved jeg gør mig selv sårbar. (Når jeg eksempelvis skriver på mine hjemmesider, at jeg er webmaster for Ku Klux Klan, angribes jeg straks af sorte i USA, men insisterer alligevel på at fortælle sandheden). Artiklen var nemlig ikke skrevet for Kristeligt Dagblad, men for at tilfredsstille min præstefar i mit lange opgør med ham. Han havde fået avisen til at lave pressepapirer for mig. »Du skylder jo KD i det mindste en artikel,« pressede min far på. »Så hvorfor skriver du ikke om alt det, du lige har skrevet hjem om i dine breve fra Wounded Knee?«

Problemet var blot, at efter Wounded Knee-belejringens afslutning vidste hele verden jo, hvad der var foregået. Derfor kunne jeg kun få noget trykt ved at skrive det som en personlig rejseberetning. Men det var jo lidt af et problem, når hele mit Wounded Knee-ophold, som jeg siden beskrev det i *Amerikanske*

Billeder, var blevet et personligt »revolutionært nederlag«, fordi det var endt i et homoseksuelt forhold til en indianerleder og et seksuelt forhold til den gravide gifte kvinde Morningstar to dage efter hendes mands begravelse. Hvilken kristelig avis ønsker mon at gengive sådan noget snavs? Dette er forklaringen, men ingen undskyldning for dengang at skrive at jeg »kun« blev snavs ved at ligge i med skyttegrave fremfor at ligge i med disse, mine skytsengle, som holdt mig væk fra skyttegravene.

Men når Weekendavisen anklager mig for ikke at være den store revolutionshelt, som jeg indtil ca. 1972-73 ønskede at gøre mig til, gør I mig samtidig langt mere troværdig som den fredselkende person, jeg førte mig frem som i *Amerikanske Billeder*. Modsat de fjendebilleder »vi 68'ere angreb i vores voldsromantik som undertrykkende »kapitalister«, »racister«, imperialister og så videre blev jeg jo i bogen kendt for at forsvare alle syndere og at se det

menneskelige i både kapitalisten og den kriminelle. Jeg var mest kritisk over for »frelste« venstreorienterede, som jeg angreb skænseløst i kapitlet »Ideologisk nedblænding«. Kapitlet om Wounded Knee står i skærende kontrast til artiklen i Kristeligt Dagblad, ved, at jeg her giver mig hen til den selvhadende homoseksuelle indianerleder og den sørgende enke, der prøver at holde mig væk fra kampene inde i selve knæet. For her praktiserer jeg bogens ja-filosofi om konsekvent at give mig hen til individet fremfor til venstrefløjens »masser«, hvorved Wounded Knee blev vendepunktet for mig som et endeligt opgør med min tidligere revolutionsromantik. Ligesom bogen blev det for mange herhjemme, der havde ligget under for universitetsmarxisternes meningsstyranni, fik jeg tit at vide, og ligesom jeg igen til Pride-paraden i lørdags fik at vide, at min »ærlige beskrivelse af mine forhold til homoseksuelle hjalp mig med at springe ud« i en tid, hvor også mange på venstrefløjens så sådan noget som et produkt af kapitalismen.

Weekendavisen angriber mig med lidt flueknepperi for at være en dårlig journalist, men jeg var jo netop det modsatte af en journalist. En journalist skal (for at overleve i dag) kritisk finde fejl hos mennesker og stiller sig derved på afstand af dem. Jeg skulle som pengeløs vagabond hele tiden tro på det gode i mennesker – også i alle ghettoernes voldspsykopater – fordi min mission blot var at overleve, ved at de inviterede mig ind i deres hjem og hjerter. Så tak fordi I med jeres kritik gjorde bogens hovedperson mere troværdig som den der førte sig frem med ikke-voldelig kommunikation og dermed leverede det endelige sandhedsbevis for *Amerikanske Billeder*, som værket blev kendt som. For I påstår, at historien om bogens fredselkende omvandrede/blaffende »nigger lover«/»hallalhippie« holder – helt uden huller – lige fra han nægter at skyde i Livgarden i 1966 til voldstilhænger Søren Pind forfører ham til at skyde nogen i Memphis i 2012 – manden der selv er i et langvarigt faderopgør mod den tids røde tendens. Dermed gør I jo mit »Nederlag i Wounded Knee« som 68'ere til et sandt Pyrrhus-nederlag.

Læs også Bo Bjørnvijs kommentar på bagsiden.